

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Handreiking bron- en contactonderzoek internationale trein- en busreizen

15 september 2020

Nu het aantal reizen in en uit Nederland aan het toenemen is, is het van essentieel belang om verdere transmissie en import van COVID-19 zowel binnen als buiten Nederland te voorkomen.

Deze handreiking beschrijft de processen van het BCO voor internationale trein- en busreizen. Voor vliegreizen: zie de handreiking BCO vliegtuigcontacten.

Samenvatting

- Het opsporen van trein- en buscontacten wordt in Nederland alleen opgestart voor internationale treinen en bussen die in Nederland aankomen.
- Indien meer dan 8 dagen verstreken zijn na de reis heeft het weinig zin om reiscontacten nog op te sporen, aangezien het vaak enkele dagen duurt om contactgegevens op te vragen en de quarantaineduur van 10 dagen vaak al verstreken is voordat contacten bereikt kunnen worden.
- Trein: contactonderzoek wordt opgestart als de index in de besmettelijke periode aan boord van een internationale trein heeft gezeten waarvoor vaste zitplaatsen met reservering en daardoor beschikbare persoonlijke gegevens gelden zodat medepassagiers traceerbaar zijn. Dit betreft voor Nederland de Eurostar en de Thalys. De internationale intercity's (IC Brussel en IC Berlijn) en de ICE voldoen niet aan deze voorwaarden.
- Bus: de busmaatschappij wordt geïnformeerd over de bevestigde casus in de bus en wordt gevraagd de medepassagiers daarover in te lichten.

Uitgangspunten

- Reizigers worden op treinstations constant en intensief geïnformeerd over de maatregelen in Nederland, zoals ook genoemd in de *kamerbrief van 31 juli 2020*. *Betreft: reactie nav 73e OMT COVID19, deel 2. Pagina 6.*
- De besmettelijke periode van de index is van 48 uur voor start symptomen tot 24 na verdwijnen van symptomen en minimaal 7 dagen na de start van symptomen (LCI-richtlijn COVID-19).
- Het opsporen van trein- en buscontacten wordt in Nederland alleen opgestart voor internationale treinen en bussen die in Nederland aankomen.
- Er is geen tijdslimiet gesteld aan de duur van blootstelling. Alle reizen, ook korte reizen, vormen dus een risico. Passagiers zitten, gedurende een langere periode, in een niet altijd goed geventileerde ruimte bij elkaar.

- De kans op transmissie door medewerkers met COVID-19 richting passagiers en andersom is klein door het beperkte contact tussen medewerkers en passagiers indien de richtlijnen voor de COVID-19-pandemie worden gevolgd.
- Indien 8 dagen verstreken zijn na de reis heeft het weinig zin om reiscontacten nog op te sporen, aangezien het vaak enkele dagen duurt om contactgegevens op te vragen en de quarantaineduur van 10 dagen vaak al verstreken is voordat contacten bereikt kunnen worden.
- De te achterhalen contactgegevens zijn voornamelijk e-mailadressen en telefoonnummers. Het is dus niet bekend waar het contact op het moment van het BCO verblijft. De meest aangewezen en vaak enige manier van contact leggen met een contact is via e-mail.
- Ook voor niet-Nederlandse huisgenoten en overige nauwe contacten die (nog) in het buitenland zijn, geldt dat zij geïnformeerd moeten worden over het risico dat zij hebben gelopen. Voorbeelden hiervan zijn mensen (familie, vrienden, collega's en reisgenoten) waarmee de index tijdens zijn besmettelijke periode nauw contact heeft gehad in het buitenland of in Nederland, en die nu niet meer in Nederland zijn. Sommige van deze contacten, zoals familieleden of vrienden, kunnen door de index zelf geïnformeerd worden. Als er nauwe contacten in het buitenland zijn die niet door de index geïnformeerd kunnen worden, zoals vliegtuigcontacten en andere voor de index onbekende personen (bijvoorbeeld bij een bijeenkomst, groepsreis, buitenlands bedrijf/zorginstelling), kan deze informatie via de LCI worden doorgegeven aan de gezondheidsautoriteiten in het betreffende land. De gegevens worden alleen doorgegeven aan LCI/NFP/ GGD als er voldoende identificerende gegevens bekend zijn van het contactmoment en/of het contact (bijv. naam, contactgegevens, locatie, datum, organisator).

Internationale trein

- Uit bron- en contactonderzoek van de GGD komt naar voren dat de index in zijn/haar besmettelijke periode als passagier in een internationale trein heeft gezeten. De GGD bespreekt de isolatieadviezen met de index zoals beschreven in het huidige BCO-protocol.
- Indien de index een medewerker betreft: de GGD van de woon-/verblijfplaats van de index informeert de vervoersmaatschappij (eventueel via index). (Contactgegevens van de vervoersmaatschappijen staan onderaan dit document genoemd.)

Contactonderzoek internationale trein

- Contactonderzoek wordt opgestart als de index in de besmettelijke periode aan boord van een internationale trein heeft gezeten waarvoor vaste zitplaatsen met reservering – en daardoor beschikbare persoonlijke gegevens – gelden, zodat medepassagiers traceerbaar zijn. Dit betreft voor Nederland de Eurostar en de Thalys. De internationale intercity's (IC Brussel en IC Berlijn) en de ICE voldoen niet aan deze voorwaarden.
- Indien meer dan 8 dagen verstreken zijn na de reis heeft het weinig zin om reiscontacten nog op te sporen, aangezien het vaak enkele dagen duurt om contactgegevens op te vragen en de quarantaineduur van 10 dagen vaak al verstreken is voordat contacten bereikt kunnen worden.

Definities internationaal treincontact

'Overig nauw contact' (categorie 2a):

- Passagiers zittend binnen 2 rijen afstand voor, achter en zijwaarts van de index. Hierbij wordt het gangpad beschouwd als een rij stoelen, en een treincoupé als grens.

- Medewerkers die intensief contact hebben gehad met de index (bijvoorbeeld omdat extra zorg is verleend).
- Indien een medewerker besmettelijk was: passagiers met wie deze medewerker intensief contact heeft gehad (bijvoorbeeld omdat extra zorg is verleend) en direct samenwerkende collega's die meer dan 15 minuten aaneengesloten contact hadden op minder dan 1,5 meter afstand.

Overige (niet nauwe) contacten (categorie 3):

- Overige passagiers en overige bemanningsleden in de coupé (die niet als overig nauw contact zijn geïdentificeerd) zijn overige (niet nauwe) contacten. Omdat passagiers uitvoerig worden geïnformeerd over de maatregelen en regels in Nederland (zowel online via de vervoerder als op de treinstations), hoeven deze contacten niet nader te worden geïnformeerd over hun mogelijke contact.
- De treinvervoerder wordt wel geïnformeerd voor eventuele arbeidsgerelateerde maatregelen voor de bemanning. Dit is conform het beleid voor vliegtuigcontacten.

Proces internationale treincontacten

- De GGD vraagt de contactgegevens van nauwe contacten op bij de betreffende vervoersmaatschappij (zie contactgegevens onderaan dit document). Vernoem hierbij dat het om de 2 rijen voor/achter/zijwaarts van de index gaat.
De GGD stuurt hierbij de volgende gegevens naar de vervoerder:
 - naam index;
 - dag reizen + evt. vertrektijd;
 - treinnummer, vervoersmaatschappij;
 - vertrekplaats en eindbestemming index;
 - zitplaats, rij, coupe index.
- Indien uit de passagiersgegevens duidelijk blijkt dat iemand van Nederlandse nationaliteit is, worden deze contacten actief door de GGD benaderd en gemonitord.
- Aangezien vaak de nationaliteit of huidige verblijfplaats van contacten niet uit de beschikbare gegevens te herleiden is, is een standaardbrief in het Engels op ViaDesk beschikbaar om te mailen naar alle contacten.
- Als na dag 8 na de reis van de index nog geen (bruikbare) contactgegevens van de contacten door vervoerder geleverd zijn dan wordt het contactonderzoek gestopt.

Internationale bus

- Uit bron- en contactonderzoek van de GGD komt naar voren dat de index in zijn/haar besmettelijke periode als passagier in een internationale bus heeft gezeten. De GGD bespreekt de isolatieadviezen met de index zoals beschreven in het huidige BCO-protocol.
- Indien de index een medewerker betreft: de GGD van de woon-/verblijfplaats van de index informeert de vervoersmaatschappij (eventueel via index). (Contactgegevens van de vervoersmaatschappij staan onderaan dit document genoemd.)

Contactonderzoek internationale bus

Contactonderzoek wordt opgestart als de index in de besmettelijke periode aan boord van een internationale bus heeft gezeten. Er zijn hierin twee verschillende soorten categorieën internationale bussen te onderscheiden:

1. Touroperators verzorgen vaak rechtstreekse busreizen naar bijvoorbeeld vakantiebestemmingen. Alleen in het land van vertrek en het land van aankomst zijn er soms meerdere opstapplaatsen.

2. Flixbus/Eurolines is de belangrijkste internationale lijndienst die in Nederland opereert. Deze bussen maken vaak meerdere internationale stops waar passagiers kunnen in- en uitstappen. (NB. Passagierslijsten kunnen daardoor erg uitgebreid zijn.)

Definities internationaal buscontact

'Overig nauw contact' (categorie 2a):

- Passagiers zittend binnen 2 rijen afstand voor, achter en zijwaarts van de index, waarbij het gangpad als een rij stoelen wordt beschouwd.
 - Aangezien in de praktijk de meeste buspassagiers geen gereserveerde vaste zitplaats hebben en passagiers niet altijd op dezelfde plek blijven zitten, kunnen alleen bekende contacten van de index met zekerheid als categorie 2a-contact geïdentificeerd worden.
 - Contactopsporing van onbekende nauwe contacten is door de niet-vaste zitplekken niet mogelijk. Zij kunnen niet onderscheiden worden van andere buspassagiers. Dit terwijl zij wel degelijk risico hebben gelopen. Daarom worden zij, net als de rest van de bus, als categorie 3 geïdentificeerd (zie hieronder).
- Bemanningsleden die intensief contact hebben gehad met de index (bijvoorbeeld omdat extra zorg is verleend).
- Indien een medewerker besmettelijk was: passagiers met wie deze medewerker intensief contact heeft gehad (bijvoorbeeld omdat extra zorg is verleend) en direct samenwerkende collega's die meer dan 15 minuten aaneengesloten contact hadden op minder dan 1,5 meter afstand.

Overige (niet nauwe) contacten (categorie 3):

- Overige passagiers en overige medewerkers (die niet als een bekend nauw contact zijn geïdentificeerd) zijn overige (niet nauwe) contacten. Hieronder vallen dus ook onbekende nauwe contacten. Deze personen hebben allen voor een langere periode in een kleine, vaak niet goed geventileerde ruimte samen met de index gezeten en hebben derhalve risico op besmetting gelopen.

Proces internationale buscontacten

- Bekende nauwe contacten van de index worden **volgens het huidige BCO-protocol** geïnformeerd en geadviseerd over quarantainemaatregelen.
- Omdat buspassagiers minder uitvoerig worden geïnformeerd over de geldende coronamaatregelen en -regels in Nederland dan vliegtuig- en treinpassagiers, zullen alle overige (niet nauwe) contacten via een informatiebrief geïnformeerd moeten worden conform het beleid voor categorie 3-contacten in het BCO-protocol. **De GGD vraagt de betreffende vervoersmaatschappij om deze contacten te informeren** (zie contactgegevens vervoerders onderaan dit document). Een Engelstalige voorbeeldbrief is op ViaDesk beschikbaar en kan meegestuurd worden voor de vervoerder.
- Om te bepalen om welke bus het gaat, heeft de vervoerder de volgende gegevens nodig:
 - naam index;
 - dag reizen + evt. vertrektijd;
 - busnummer;
 - vertrekplaats en eindbestemming index;
 - reisorganisatie/vervoersmaatschappij.

Contactgegevens vervoerders

Voor het opvragen van contactgegevens van vervoerders wordt bij voorkeur een PDF-brief verzonden op GGD-briefpapier, ondertekend door een arts.

Eurostar 9 (vanaf eind oktober) 5.1.2e [@eurostar.com](mailto:5.1.2e@eurostar.com)

Thalys 5.1.2e [@thalys.com](mailto:5.1.2e@thalys.com)

Flixbus 5.1.2e [@flixbus.com](mailto:5.1.2e@flixbus.com) + 5.1.2e